

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/266/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5614207465
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5614207465.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Malíkovej a členov senátu JUDr. Romana Tichého a JUDr. Adriany Gallovej v právnej veci navrhovateľa Bc. D. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. C., F. XXX/X, zastúpeného splnomocnenou zástupkyňou I. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. C., F. C., F. XXX/X, proti odporcovi Ing. D. Y., PhD., bytom v W. I., M. XX, právne zastúpenému JUDr. Petrom Jančim, advokátom, so sídlom v W. I., ul. K. č. XXX, o zvýšenie výživného, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 7C/208/2014-205 zo dňa 19.02.2015, takto

rozhodol:

Rozsudku okresného súdu sa vo výroku, ktorým v zostávajúcej časti návrh zamietol, n e d o t ý k a .

Vo výrokoch o určení výživného, zameškanom výživnom a trovách konania rozsudok okresného súdu m e n í tak, že odporca je povinný platiť na výživu navrhovateľa zvýšené výživné vo výške 300,- eur mesačne vždy do 15. dňa kalendárneho mesiaca vopred od 01.09.2014, čím dochádza k zmene rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 3P/39/2007-39 zo dňa 09.07.2007 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 9CoP/50/2007-66 zo dňa 28.09.2007 v časti o uložení povinnosti odporcovi platiť výživné navrhovateľovi sumou 5.000,- Sk mesačne a 1.000,- Sk mesačne na tvorbu úspor.

Dlh na výživnom, ktorý vznikol odporcovi za obdobie od 01.09.2014 do 28.02.2015 vo výške 605,04 eur, j e odporca p o v i n ý navrhovateľovi splácať v mesačných splátkach vo výške 30,- eur spolu s bežným výživným vždy do 15. dňa kalendárneho mesiaca počnúc právoplatnosťou rozsudku až do úplného zaplatenia s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Vo zvyšku návrh navrhovateľa z a m i e t a .

Odporcovi náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil odporcovi povinnosť prispievať na výživu navrhovateľa zvýšeným výživným 320,- eur mesačne, vždy do 15. dňa kalendárneho mesiaca vopred, od 28.08.2014, čím došlo k zmene rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 3P/39/2007-39 zo dňa 09.07.2007 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 9CoP/50/2007-66 zo dňa 28.09.2007 v časti o uložení povinnosti odporcovi platiť výživné navrhovateľovi sumou 5.000,- Sk mesačne a 1.000,- Sk mesačne na tvorbu úspor. V zostávajúcej časti návrh zamietol. Zročné zvýšené výživné za obdobie od 28.08.2014

do 28.02.2015 vo výške 740,63 eur je odporca povinný navrhovateľovi splácať mesačnými splátkami vo výške 20,- eur spolu s bežným výživným vždy do 15. dňa kalendárneho mesiaca od marca 2015 s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. Navrhovateľovi súd nepriznal náhradu trov konania.

Rozhodnutie okresného súdu sa opiera o ust. § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 Zákona o rodine. Súd mal z vykonaného dokazovania preukázanú dôvodnosť návrhu v časti o zvýšenie výživného na sumu 320,- eur mesačne. V prevyšujúcej časti návrh ako nedôvodný zamietol. V konaní bolo preukázané, že od posledného rozhodnutia o výživnom došlo k podstatnej a výraznej zmene pomerov, a to predovšetkým na strane navrhovateľa. Navrhovateľ v čase posledného rozhodnutia o výživnom skončil posledný ročník základnej školy. V súčasnej dobe je študentom inžinierskeho vysokoškolského štúdia, ktoré prebieha mimo miesta bydliska. Došlo k výraznému a podstatnému nárastu výdavkov, a to na základné existenčné potreby, t. j. stravu, ošatenie, obuv. Podstatne sa zvýšili výdavky vynakladané na štúdium a študijné pomôcky. Pribudli výdavky spojené s pobytom mimo miesta bydliska, a to výdavky na ubytovanie na internáte, stravovanie na internáte, využívanie internetu, notebooku, zakupovanie študijných materiálov, využívanie počítačovej techniky, tlačiarne, tonerov a papiera. Súd prihliadol aj na voľnočasové aktivity navrhovateľa, keď sa venuje spájkovaniu, s čím je spojený nákup drobných súčiastok, teda mesačný výdavok minimálne 10,- eur a fotografovaniu. Zdravotný stav navrhovateľa si nevyžaduje zvýšené výdavky, s výnimkou odporúčania návštev dentálnej hygieny, vzhľadom na zubné implantáty, kde výdavok predstavuje 15,- eur. Na strane matky súd prihliadol na jej zdravotné ochorenie, ktoré jej bráni prispievať na odôvodnené potreby navrhovateľa príjmom zo zárobkovej činnosti, keďže poberá invalidný dôchodok a nemocenské dávky spolu vo výške priemerne mesačne 605,95 eur. Je preto povinnosťou druhého rodiča, teda odporcu, zabezpečiť odôvodnené potreby navrhovateľa, predovšetkým absolvovanie posledných dvoch rokov vysokoškolského štúdia, keďže ukončenie úplného vysokoškolského vzdelania je v záujme navrhovateľa, ako aj z hľadiska jeho uplatnenia na trhu práce a dosiahnutia schopnosti samostatne sa živiť. Na rozdiel od odporcu matka nežije s ďalšou osobou, ktorá by bola zárobkovo činná. Na strane otca dieťaťa mal súd tiež preukázanú podstatnú zmenu pomerov spočívajúcich vo zvýšení jeho príjmu, keď jeho príjem pozostával z príjmu z výsluhového dôchodku 698,15 eur mesačne, príjmu z trvalého pracovného pomeru 693,06 eur mesačne a príjmu z vedľajšieho pracovného úväzku na gymnázium vo výške 7,97 eur mesačne. Súd tiež poukázal, že odporca žije v spoločnej domácnosti s manželkou, ktorá je zárobkovo činná a jej priemerný mesačný príjem predstavuje 1.934,60 eur. Súd tiež prihliadol aj na dve ďalšie vyživovacie povinnosti otca. Majetkové pomery odporcu preukazujú vyššiu životnú úroveň v porovnaní s majetkovými pomermi matky navrhovateľa. Výpovednú hodnotu má aj výška splácaných finančných prostriedkov odporcom, pričom výživné má prioritný charakter a má prednosť pred inými výdavkami. Navrhovaná výška výživného však nebola primeraná. Výživné nemôže slúžiť na vyrovnávanie príjmov v domácnosti dvoch rodín. Má kompenzovať životnú úroveň dieťaťa. Súd tiež poukázal na úspory navrhovateľa, ktoré sú primárne určené na zabezpečenie štúdia oprávnenej osoby.

Zročné zvýšené výživné za obdobie od 28.08.2014 do 28.02.2015 vo výške 740,63 eur súd uložil odporcovi povinnosť navrhovateľovi splácať mesačnými splátkami vo výške 20,- eur spolu s bežným výživným vždy do 15. dňa kalendárneho mesiaca od marca 2015 s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa ust. § 142 ods. 3 O. s. p., keď navrhovateľovi, ktorý bol v konaní úspešný, vznikol nárok na náhradu trov konania. Keďže navrhovateľ nepodal návrh na náhradu trov konania, bolo rozhodnuté tak, že navrhovateľovi sa nepriznáva náhrada trov konania.

Voči rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec. Má za to, že prvostupňový súd na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu nesprávne vec správne posúdil a tak nesprávne rozhodol. Konanie má inú vadu, ktorá môže mať za následok nesprávne rozhodnutie veci. Súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Súčasne dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhovateľ je toho názoru, že prvostupňový súd nesprávne zistil skutkový stav. Základnou podmienkou určenia výšky

vyživovacej povinnosti povinného rodiča k plnoletému dieťaťu je vyhodnotenie jeho odôvodnených nákladov. Za súčasného právneho stavu nemôže súd priznať spotrebné výživné vo výške vyššej, než sú preukázané a odôvodnené náklady dieťaťa, a to ani v prípade, ak by to pomery povinného rodiča umožňovali. Súhlasí, že na strane plnoletého dieťaťa došlo k podstatnej zmene pomerov, nestotožňuje sa však s výškou súdom určeného výživného. Po sčítaní všetkých výdavkov, ktoré v konaní boli zo strany plnoletého dieťaťa tvrdené, zohľadniac pravidelné výdavky na dennú stranu 85,- eur mesačne, pričom výdavky na stravu počas víkendu primerané veku plnoletého dieťaťa vo výške 210,- eur tvrdených matkou nemožno považovať za dôvodné, ďalej pravidelné výdavky za ubytovanie na internáte v sume 50,- eur, pravidelné výdavky na internet v sume 3,30 eur mesačne, priemerný mesačný poplatok v súvislosti s voľnočasovými aktivitami vo výške 10,- eur, pravidelný výdavok na telefón vo výške 30,- eur (nedôvodný a neprimerane vysoký výdavok), pravidelné výdavky na elektrinu na internáte 1,41 eur mesačne, pravidelné výdavky za použitie notebooku na internáte 1,33 eur mesačne (tento výdavok by nemusel existovať, keby si plnoleté dieťa namiesto zakúpenia motorky z úspor získaných plnením si vyživovacej povinnosti otca zakúpilo notebook), nepravidelné výdavky na cestovné MHD 5,- eur mesačne, nepravidelné výdavky na tonery 3,23 eur mesačne, jednorazový poplatok na telesnú výchovu 8,- eur na semester, výdavky na študijné materiály za prvý semester 4,13 eur mesačne a zakúpenie ruksaku vo výške 27 - 29 eur, spolu mesačne predstavujú 164,73 eur bez výdavku na neprimerane vysoký výdavok za telefón vo výške 30,- eur a jednorazový výdavok na ruksak. Súčasne poukazuje na neprimerane vysoké mesačné výdavky v dome, kde sa plnoleté dieťa ani nezdržiava, keď počas piatich pracovných dní sa nachádza v Žiline a plní si študijné povinnosti. Uvedené výdavky boli pre neodôvodnenosť a neprimeranosť opakovane namietané otcom s poukazom aj na tvrdenia suseda o neobývaní domu a vyjadrenia plnoletého dieťaťa v lete 2014 o tom, že ho matka vyhodila z domu a býva u starých rodičov z matkinej strany. Rovnako dáva do pozornosti tvrdenia matky, keď uviedla, že nie sú schopní splácať všetky náklady na dom, preto aj ona býva v dome svojich rodičov. Prvostupňový súd sa s týmito podstatnými námietkami otca nevysporiadal. Pokiaľ ide o výdavky na daň z nehnuteľnosti a poistenie domu, tieto sú výdavkami výlučne vlastníka nehnuteľnosti. Súd sa s vyššie uvedenými námietkami nevysporiadal napriek skutočnosti, že práve tieto zakladali nárok plnoletého dieťaťa voči svojmu otcovi na podstatnú časť súdom určeného výživného. Poukazuje na skutočnosť, že úspory plnoletého dieťaťa nasporené v súvislosti s pravidelným plnením si vyživovacej povinnosti otca nad rámec bežného výživného, nesporne nemôžu byť v žiadnom prípade použité na zhodnocovanie nehnuteľnosti druhého rodiča. Tieto majú slúžiť najmä na zabezpečenie prípravy dieťaťa na jeho budúce povolanie. Poukazuje na to, že plnoleté dieťa nevedelo preukázať, kde bola použitá suma nasporeného výživného plneného otcom nad rámec bežného výživného, keď k 01.05.2014 bola nasporená suma vo výške 3.013,33 eur a zostatok ku dňu konania predstavoval sumu 497,- eur. V rozhodnej dobe plnoleté dieťa už muselo mať vedomosť o tom, že plánuje pokračovať v inžinierskom štúdiu v meste Žilina. Nehospodárne konanie s týmito úsporami predsa nemôže byť na ujmu otca, ktorý si plnil vždy vyživovaciu povinnosť riadne a včas. Pokiaľ matka plnoletého dieťaťa poukazovala na to, že 12 rokov nebola zvýšená výška výživného, uvádza, že otcovi nemôže byť táto skutočnosť na ťarchu. V rámci povinnosti otca prispievať na výživu plnoletému synovi nemožno zvyšovať výživné nad rámec nevyhnutných a odôvodnených výdavkov plnoletého dieťaťa a tak nahrádzať dieťaťu výživné za uplynulé obdobie. Domnieva sa, že finančné prostriedky získané vo forme úspor tvorených z výživného sú účelovo viazané finančné prostriedky. Pričom sa predpokladá, že po dosiahnutí plnoletosti oprávneného splnia úspory sledovaný účel a okrem výdavkov na zabezpečenie prípravy dieťaťa na budúce povolanie sa z týchto finančných prostriedkov budú hradiť osobitné výdavky dieťaťa. Otec mal počas celého prvostupňového konania záujem uzatvoriť dohodu o zvýšení výživného, kedy navrhol plnoletému dieťaťu uzatvorenie dohody o výške výživného v sume 270,- eur. Na strane plnoletého dieťaťa neboli preukázané žiadne osobitné výdavky, ktoré musí plnoleté dieťa vynaložiť nad rámec výdavkov bežných pre každého iného študenta vysokej školy, študujúceho mimo svojho trvalého bydliska a majúceho bežné záujmy. Na strane otca rovnako došlo k zmene pomerov, keď mu oproti času posledného rozhodovania súdu pribudla vyživovacia povinnosť voči dcére Y., nar. XX.XX.XXXX. Jeho príjem sa zmenil len v nepatrnej výške. Z odôvodnenia rozhodnutia nie je zrejmé, ako sa súd s vyššie uvedenými námietkami otca vysporiadal. Otec si je vedomý svojej povinnosti plniť svoju vyživovaciu povinnosť voči plnoletému dieťaťu. Z uvedeného dôvodu sám navrhoval schválenie dohody o výške výživného 270,- eur. Ako však bolo vyčíslené, mesačné výdavky plnoletého dieťaťa na zabezpečenie jeho vysokoškolského štúdia sa pohybujú vo výške necelých 170,- eur. Suma 100,- eur je dostačujúcou na pokrytie výdavkov plnoletého dieťaťa počas ďalších 2 dní a na primerané spolupodieľanie sa na reálnych výdavkoch domácnosti, v ktorej sa počas týchto 2 dní plnoleté dieťa reálne zdržiava. Má za to, že aj matka je schopná v rámci svojich možností, schopností a majetkových pomerov (príjem 610,55 eur, výlučná vlastníčka

viacerých nehnuteľností, bez úverov) prispievať na výživu svojho jediného syna. Opravy domu nie sú nevyhnutným výdavkom, najmä keď sama matka uviedla, že momentálne býva u svojich rodičov. Výživné má prednosť pred inými výdavkami. Bežné výživné má síce pokrývať aj výdavky plnoletého dieťaťa na zabezpečenie jeho bytových potrieb, ale v žiadnom prípade nemá kompenzovať nedostatok finančných prostriedkov na výdavky domu, kde sa nezdržiava a finančné náklady na prevádzku tohto domu. Otcovi nie je tiež zrejmé, prečo má prostredníctvom výživného prispievať na zhodnocovanie nehnuteľnosti vo vlastníctve matky plnoletého dieťaťa a prispievať na náklady spojené s vlastníctvom bytu, ako aj daň a poistenie domu. Ak plnoleté dieťaťa na tieto výdavky aj prispieva, nemožno takéto výdavky považovať za dôvodné. Napriek plnoletým deklarovanej snahe nájsť si zamestnanie a deklarovane neúspechu pre ním tvrdené študijné vyťaženie, odporca má za to, že reálne snahu nájsť si zamestnanie zrejme ani nemá, keď počas letných prázdnin nepracuje. Prvostupňovým súdom určené bežné výživné vo výške 320,- eur vo vysokej miere prekračuje spotrebný charakter výživného. Podľa názoru otca prvostupňový súd tiež nesprávne aplikoval ust. § 142 ods. 3 O. s. p., keď vyslovil, že plnoleté dieťa bolo v konaní úspešné. Predmetné konanie je návrhovým konaním a svojím charakterom je konaním sporovým, keď sa tu uplatňujú princípy platné pre kontradiktórne konanie. Nakoľko si otec prostredníctvom svojho právneho zástupcu uplatnil nárok na náhradu trov konania, súd mal o uplatnenom nároku rozhodnúť. Nie je zrejmé, ako prvostupňový súd posúdil nárok na náhradu trov konania uplatnených zo strany otca. Z uvedeného dôvodu považuje rozhodnutie súdu za nepreskúmateľné. Navrhuje, aby Krajský súd v Žiline rozsudok okresného súdu zrušil a vrátil vec prvostupňovému súdu na ďalšie konanie, alternatívne rozsudok prvostupňového súdu zmenil tak, že otca zaviazal prispievať na výživu plnoletého syna sumou 270,- eur mesačne a navrhovateľa zaviazal na náhradu trov prvostupňového aj odvolacieho konania.

Navrhovateľ prostredníctvom svojej splnomocnenej zástupkyne vo vyjadrení k odvolaniu udáva, že nebol spokojný s napadnutým rozhodnutím súdu. Rozhodol sa ho akceptovať s tým, že nastane plnenie na strane odporcu, aby mohli ako-tak normálne žiť. Nenapadlo ho, že proti rozhodnutiu súdu bude odporca schopný oponovať. Odporca nerešpektuje zdravotný stav matky navrhovateľa a nutnosť stráviť časť vykurovacieho obdobia v dome rodičov, aby vôbec prežili. Nechce prehodnocovať údaje o príjmoch a výdavkoch, len chce upozorniť, že odporca vo svojich výdavkoch uvádza úvery, ktorých splácanie je možné prerušiť tak, ako aj matka navrhovateľa nespláca peniaze požičané od rodičov, nakoľko jej to situácia neumožňuje. Opakovane predkladá údaje uvádzané v predchádzajúcich konaniach v prehľadných tabuľkách, aby bolo možné porovnanie výdajov a príjmov oboch rodín, bez zložitého hľadania skutočností, neprehľadne, ale snáď pravdivo uvádzaných v písomných vyjadreniach všetkých účastníkov. Prílohou vyjadrenia sú tabuľky označené písmenami A, B, C, D, E, F, G, H, kde pod A sú výdaje - súhrn, pod B príjmy, pod C výdaje bez úverov, pod D výdaje len bez hypotekárnych úverov, pod E orientačné náklady na syna za obdobie po rozvode, pod F mesačné výdaje a príjmy - navrhovateľ s matkou, pod G odporca - mesačné výdaje a príjmy, pod H manželka odporcu - mesačné výdaje a príjmy.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok na základe podaného odvolania v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1 O. s. p. (z toho dôvodu sa rozhodnutie odvolacieho súdu nedotýka výroku rozsudku okresného súdu, ktorým v zostávajúcej časti návrh zamietol) a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) rozsudok okresného súdu postupom v zmysle ust. § 156 ods. 3 O. s. p. zmenil v napadnutom rozsahu v zmysle ust. § 220 O. s. p.

Odvolanie otca je čiastočne dôvodné.

Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, z ktorého krajský súd pri svojom rozhodovaní vychádzal a nijako sa od neho neodchýlil.

Okresný súd však vec nesprávne právne posúdil, pokiaľ ide o stanovenie výšky zvýšeného výživného vo vzťahu k možnostiam a schopnostiam odporcu.

Krajský súd sa stotožňuje so záverom súdu a ten je aj účastníkmi v odvolacom konaní nerozporovaný, že v danom prípade nastala taká zmena pomerov na strane účastníkov konania, najmä na strane navrhovateľa, ktorá odôvodňuje zvýšenie výživného.

Odvolačný súd sa však nestotožnil so stanovenou výškou zvýšeného výživného na sumu 320,- eur, keď vychádzajúc z odôvodnených potrieb navrhovateľa a zároveň možností a schopností odporcu ako osoby povinnej výživou, považuje za zodpovedajúce zvýšené výživné vo výške 300,- eur mesačne počnúc od 01.09.2014.

Pre určenie výšky výživného je potrebné zohľadniť kritériá na strane oprávnenej osoby, a to oprávnené potreby tejto osoby. Na druhej strane výška výživného je determinovaná možnosťami a schopnosťami osoby povinnej. Je potrebné preto nájsť rovnováhu medzi potrebami oprávnenej osoby a možnosťami a schopnosťami povinnej osoby. Zohľadnená musí byť aj vyživovacia povinnosť zo strany druhého rodiča, ktorý má vyživovaciu povinnosť, aj keď nie je účastníkom súdneho konania.

Pokiaľ ide o potreby navrhovateľa, okresný súd sa dôsledne vysporiadal s komplexom jeho potrieb, s výdavkami, ktoré navrhovateľ na uspokojovanie svojich potrieb vynakladá. Úlohou súdu je zaoberať sa komplexom potrieb oprávnenej osoby, ktoré pravidelne každomesačne vznikajú. Výživné sa však určuje do budúcnosti a je potrebné pri určení výživného stanoviť ho tak, aby mohli byť uspokojované aj náhodné, prípadne nepredvídané potreby oprávnenej osoby. Nie je pritom nevyhnutné preukazovať každý bežný výdavok oprávnenej osoby, pričom súd vychádza aj z poznatkov, ktoré sú mu známe z úradnej činnosti. Vychádzajúc z aktuálnych potrieb navrhovateľa, prihliadajúc najmä na stupeň prípravy na budúce povolanie - inžinierske štúdium a s tým spojený komplex potrieb na bývanie, dochádzku, študijné potreby a pomôcky, bežné výdavky každého človeka ako sú náklady na obliekanie, obuv, stravu, kozmetiku, zdravotnícku starostlivosť, ako aj duchovné potreby navrhovateľa, zodpovedalo by jeho oprávneným potrebám aj určenie výživného tak, ako ho určil prvostupňový súd vo výške 320,- eur mesačne.

V tejto súvislosti krajský súd poukazuje, že okresný súd správne prihliadol na obmedzené možnosti matky, ktorá dosahuje nepomerne nižší príjem ako odporca a má výrazné zdravotné obmedzenia. Odporcovi zabezpečuje tiež potrebu trvalého bývania v nehnuteľnosti vo svojom vlastníctve. Nepochybne aj dospelé dieťa ubytované na internáte má potrebu trvalého bývania (ktorým nemá súd na mysli evidenčný trvalý pobyt, ale byt alebo domovú nehnuteľnosť, v ktorej sa bude trvale zdržiavať).

Ako odvolací súd už poukázal vyššie, potreby oprávnenej osoby sú determinované možnosťami a schopnosťami povinnej osoby a môžu byť uspokojované iba do tej miery, ako to zodpovedá schopnostiam a možnostiam povinnej osoby. Uvedené znamená, že v prípade nepriaznivých majetkových pomerov na strane povinnej osoby môžu byť uspokojované iba nevyhnutné základné potreby oprávnenej osoby, v prípade nadpriemerných osobných a majetkových pomerov povinnej osoby môžu byť uspokojované aj potreby nadštandardné, resp. luxusné.

V danom prípade odporca ako osoba výživou povinná využíva svoje schopnosti a možnosti dosahovať príjem, keď popri príjmu z výsluhového dôchodku naďalej pracuje. Okresný súd vykonal rozsiahle dokazovanie, z ktorého vyplýva, že príjem na strane odporcu predstavuje sumu 1.399,18 eur mesačne. Možno konštatovať, že odporca nedisponuje nadštandardným príjmom, hoci jeho príjem presahuje priemerný príjem v národnom hospodárstve. Pri určení, do akej miery z jeho príjmu môžu byť uspokojované potreby navrhovateľa, je potrebné zohľadniť jednak oprávnené výdavky odporcu, ktoré majú prednosť pred uspokojovaním výživného. V tejto súvislosti treba predovšetkým zohľadniť vyživovaciu povinnosť k dvom maloletým deťom, ktoré sú vekovo mladšie od navrhovateľa a ktorých potreby vzhľadom na ich vek, školskú dochádzku a zdravotný stav, ako aj záujmovú činnosť sú neporovnateľne nižšie s potrebami navrhovateľa, ako to správne skonštatoval prvostupňový súd.

Okresný súd sa správne zaoberal aj skutočnosťou, že odporca žije v manželstve s manželkou, ktorá je zárobkovo činná, a teda jej príjem musí byť zohľadnený, pokiaľ ide o spoločné výdavky odporcu a jeho manželky. Je potrebné však poukázať na skutočnosť, že manželka odporcu nemá vyživovaciu povinnosť k navrhovateľovi. Výška jej príjmu preto nemôže znamenať zvyšovanie životnej úrovne navrhovateľa a môže byť zohľadnená len vo vzťahu k uspokojovaniu spoločných potrieb rodiny odporcu.

Odvolací súd konštatuje, že odporca je zaťažovaný viacerými úvermi, pričom iba niektoré z nich možno považovať za výdavky, ktoré majú prednosť pred plnením vyživovacej povinnosti (výdavky, ktoré boli nevyhnutné na zabezpečenie primeranej bytovej potreby).

Vychádzajúc tak z komplexu príjmov a výdavkov odporcu, ako ich správne zistil prvostupňový súd a z ktorých zistení odvolací súd vychádza, týmto zodpovedá určenie zvýšeného výživného na úrovni 300,- eur mesačne.

Uvedené výživné je spôsobilé zabezpečiť nevyhnutné a základné potreby navrhovateľa, ktoré mu v súvislosti s jeho štúdiom vznikajú a čiastočne aj jeho potreby v súvislosti so záujmovou činnosťou. Odporcovi však z jeho príjmu musí ostať dostatok prostriedkov aj na reprodukciu pracovnej sily a oddych.

Vo vzťahu k záujmom navrhovateľa, ktorými sú spájkovanie a motorka, odvolací súd dodáva, že aj po zohľadnení vyššie uvedeného má odporca povinnosť v určenom výživnom prispievať aj na tieto záujmy navrhovateľa, a to aj s prihliadnutím na okolnosť, že odporca dobrovoľne a bez spochybnovania prispieva na záujmovú činnosť svojich dvoch maloletých detí, ktoré s ním žijú v rodine, preto nie je dôvodné, aby o záujmovú činnosť ochudobňoval svoje plnoleté dieťa, ktoré s ním v rodine nežije.

Po zohľadnení všetkých vyššie uvedených skutočností odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že uložil odporcovi povinnosť prispievať navrhovateľovi počnúc od 01.09.2014 zvýšeným výživným vo výške 300,- eur mesačne so splatnosťou, ako je to uvedené vo výroku rozsudku.

Z dôvodu zmeny rozhodnutia o výživnom pristúpil odvolací súd aj k zmene rozhodnutia o zameškanom výživnom, a to za obdobie počnúc od jeho zvýšenia, teda od 01.09.2014 do vyhlásenia prvostupňového rozhodnutia, t. j. do 28.02.2015. Zameškané výživné bolo určené ako rozdiel medzi novourčeným zvýšeným výživným vo výške 300,- eur a sumou 199,16 eur mesačne (čo po prepočte predstavuje 5.000,- Sk + 1.000,- Sk), ktoré odporca bol zaviazaný platiť doposiaľ x 6 kalendárnych mesiacov, spolu 605,04 eur, ktorý dlh je odporca povinný zaplatiť navrhovateľovi v splátkach, ako to vyplýva z výroku rozhodnutia.

Výrok o trovách konania sa opiera o ust. § 142 ods. 2 O. s. p. s poukazom na ust. § 150 ods. 1 O. s. p.

V danom prípade ide o sporové konanie. V zásade sa na rozhodovanie o trovách konania uplatňuje zásada úspechu v konaní. V súvislosti s výsledkom prvostupňového, ako aj odvolacieho konania, vychádzajúc z návrhu, keď navrhovateľ požadoval zvýšenie výživného na sumu 650,- eur mesačne, možno konštatovať, že odporca bol pomerne úspešnejším účastníkom konania. V zásade teda vznikol odporcovi nárok na náhradu trov konania voči navrhovateľovi, a to v pomere jeho čistého úspechu v konaní.

Zároveň odvolací súd poukazuje, že na tento prípad nemožno aplikovať ust. § 142 ods. 3 O. s. p.

Zásada úspechu v konaní však nie je bezvýnimčná. Ak existujú okolnosti hodné osobitného zreteľa, nemusí byť úspešnému účastníkovi alebo pomerne úspešnému účastníkovi priznaná náhrada alebo pomerná náhrada trov konania vzhľadom na okolnosti na strane účastníkov konania, ale aj okolnosti veci.

V danom prípade na strane navrhovateľa nejde o ekonomicky činnú osobu, navrhovateľ je odkázaný na vyživovaciu povinnosť svojich rodičov. Navrhovateľ má minimálny majetok spočívajúci v úsporách, ktoré sú však určené na iné účely ako platenie trov konania.

Na druhej strane odporca má pravidelne opakujúci sa mesačný príjem, ktorý mu zabezpečuje slušnú životnú úroveň, je vlastníkom rozsiahlejšieho nehnuteľného a hnutel'ného majetku väčšej ceny (motorové vozidlo). Odvolací súd sa domnieva, že odporca nebude nepriznaním trov konania výraznejšie postihnutý. Odvolací súd nemohol neprihliadnuť na skutočnosť, že ide o spor medzi synom a otcom, teda o blízkych príbuzných v priamom rade. V čase podania návrhu na zvýšenie výživného navrhovateľovi nemuseli byť zrejmé majetkové pomery odporcu ako je výška jeho príjmu, výška oprávnených výdavkov a ďalšie skutočnosti, od ktorých sa odvíja určenie výšky výživného.

Zohľadniac uvedené skutočnosti, odvolací súd pomerne úspešnému odporcovi náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok prípustný nie je.